

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลางตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ "SPSSX" ซึ่งสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศชาย (ร้อยละ 74.50) อายุเฉลี่ย 16-17 ปี (ร้อยละ 56.75) กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 37.75) และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ (ร้อยละ 70.25)

ส่วนฐานะทางครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 87.50) พักอยู่กับพ่อแม่ (ร้อยละ 75.50) และมีความไว้วางใจพ่อแม่ในจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 73.50) เมื่อมีปัญหาค่าเรียนหรือปัญหาส่วนตัวปรึกษาเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 32.00) โทรทัศน์เป็นสื่อที่ทำให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากเป็นอันดับแรก และจำนวนมากกว่าสื่อด้านอื่น ๆ

2. ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง และระดับสูง (ร้อยละ 45.75 และ 44.75) เนื้อหาที่นักเรียนน้อยกว่าครั้งที่ยังมีความรู้ไม่ถูกต้อง ได้แก่ ผู้ที่คิดเชื่อโรคเอดส์ในระยะต่อไปจะมีอาการอย่างไร, การป้องกันตนเองไม่ให้ติดเชื่อโรคเอดส์ เป็นวิธีที่นักเรียนสามารถทำได้ดีที่สุด และผู้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์จะไม่ติดเชื่อโรคเอดส์, ผู้ติดเชื่อโรคเอดส์จะอ่อนเพลียไม่สามารถทำงานได้

3. เจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติระดับปานกลางคือ ไม่แน่ใจจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 59.75) สำหรับรายลึกลงแต่ละข้อความพบว่า ส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า โรคเอดส์เป็นโรคที่น่ากลัวที่สุดในปัจจุบัน (ร้อยละ 92.75) เห็นด้วยว่า ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ (ร้อยละ 72.50) ไม่แน่ใจว่าการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศทำให้มีความสุขไม่เต็มที่ (ร้อยละ 51.50) เห็นด้วยว่า การมีประสบการณ์ทางเพศไม่ใช่สิ่งเลวร้าย (ร้อยละ 62.00) ไม่เห็นด้วยว่า การเปิดเผยผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์จะช่วยในการป้องกันโรคได้ (ร้อยละ 35.25) เห็นด้วยว่า ไม่ควรเปิดเผยผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ เพราะสังคมยังไม่ยอมรับ (ร้อยละ 48.00) เห็นด้วยว่า ก่อนแต่งงานชายหญิงควรทดลองอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 38.00) และเห็นด้วยว่า การแจกถุงยางอนามัย เป็นมาตรการการป้องกันโรคเอดส์ที่ควรสนับสนุน (ร้อยละ 73.50)

4. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเที่ยวสถานเริงรมย์ (ร้อยละ 60.00) ดิสโก้เทคเป็นสถานที่ที่เคยเที่ยวมากกว่าอย่างอื่น (ร้อยละ 29.30) และโดยเฉลี่ยของการเที่ยวประมาณ 1-5 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 53.20)

ด้านการเสพยาหรือยาเสพติด ส่วนใหญ่ไม่เคยเสพ (ร้อยละ 65.25) สุราเป็นสารที่เสพมากกว่าอย่างอื่น (ร้อยละ 40.90) และโดยเฉลี่ยของสารแต่ละตัวที่เคยเสพประมาณ 1-5 ครั้งต่อหน่วยเวลา

ด้านการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ส่วนใหญ่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย (ร้อยละ 91.00) และคู่รักเป็นบุคคลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วยมากกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 52.80) และส่วนใหญ่ไม่ใช้การป้องกัน หรือใช้บางครั้งเมื่อจะมีเพศสัมพันธ์ โดยใช้ถุงยางอนามัยจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 54.40)

ด้านการมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ ส่วนใหญ่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ (ร้อยละ 75.50) คู่รักเป็นบุคคลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วยมากกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 50.40) และน้อยกว่าครึ่งหนึ่งมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอาชีพพิเศษ (ร้อยละ 48.80) ซึ่งส่วนใหญ่ใช้การป้องกัน (ร้อยละ 82.60) และใช้บางครั้ง, ทุกครั้ง จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 51.80, 48.20 ตามลำดับ) โดยใช้ถุงยางอนามัยจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 58.00) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ การเสพยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันและต่างเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง

อภิปรายผล

1. ลักษณะข้อมูลทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างสามัญเป็นนักเรียนเพศชาย อายุระหว่าง 16-17 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยเสี่ยง และเป็นเป้าหมายหนึ่งในการควบคุมโรคเอดส์ (กองควบคุมโรคติดต่อ, 2532) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลที่รวบรวมครั้งนี้เก็บเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร จึงทำให้ข้อมูลที่ปรากฏเป็นของชาวกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัดมีถึงร้อยละ 29.25 คิดเป็นหนึ่งในสี่ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งอาจแสดงถึงว่าเกิดการย้ายถิ่นจากผู้ที่อยู่ต่างจังหวัดเข้ามาในกรุงเทพฯ มากขึ้น อันจะมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมเมืองหลวงในภายภาคหน้าได้ เช่น ปัญหาการว่างงานและความหนาแน่นของประชากรในกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาถึงบุคคลที่นักเรียนมีความไว้วางใจจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ทั้งพ่อและแม่ แต่กลับพบว่า เพื่อนเป็นบุคคลที่เขานำปัญหาไปปรึกษาด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 32.00) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงกลุ่มที่ปรึกษาพ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่ เข้าไว้กลุ่มเดียวกันพบว่า มีจำนวนมากกว่ากลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 46.25) จากข้อมูลชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้ที่อยู่ในวัยรุ่น กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในวัยนี้จะมีความสับสนระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง เพื่อนจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในวัยนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เขายังต้องการความช่วยเหลือ พี่พาคบครวญอยู่ โดยเฉพาะด้านการเงิน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความกังวล การหาบุคคลนอกครอบครัว เป็นสิ่งที่เขาต้องการและกลุ่มคนที่มีความรู้สึก ความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันกับเขาก็คือเพื่อน นั่นเอง จากเหตุผลดังกล่าวจึงพบว่า เพื่อนเป็นบุคคลที่นักเรียนปรึกษาปัญหาด้วยมากที่สุด สอดคล้องกับ ฉวีวรรณ สุขพัฒนไพฑาราม (2527) ที่เขียนในหนังสือ "พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู" ว่า วัยรุ่นเป็นระยะของความกระตือรือร้น ต้องการเป็นอิสระออกสู่สังคมภายนอกบ้าน แต่การที่ยังไม่มีความพร้อมสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีพ่อแม่ บุคคลที่เกี่ยวข้องคอยคุ้มครองให้การดูแล เด็กในวัยนี้ศึกษาประสบการณ์ชีวิตสังคมภายนอก ด้วยการคบเพื่อนรุ่นเดียวกัน วัยเดียวกับเขา ความกระตือรือร้นที่อยากจะออกจากบ้าน เพื่อไปคบหาเพื่อนจะมีความรุนแรงเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจของครอบครัวต่อวัยรุ่น และความผูกพันของเขาที่มีต่อครอบครัว รวมทั้งความเข้าใจตนเองของเขาด้วย (Self-image)

ในส่วนของสื่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับทางโทรทัศน์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากโทรทัศน์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความบันเทิงที่มีอยู่เกือบทุกครัวเรือน โดยเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถหาซื้อได้ไม่ยาก ราคาไม่แพงนัก ประกอบยังมีกฟารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคเอดส์ของหน่วยวิชาการ และองค์กรต่าง ๆ ในทุกรูปแบบอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชิตพิทักษ์เทพสมบัติ, เกื้อ วงศ์บุญสิน และ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2532) เรื่อง ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทยอายุ 15-24 ปี พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่เยาวชนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารด้านต่าง ๆ รองลงมาได้แก่ วิทยุ

2. ความรู้เรื่องโรคเอดส์

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง และระดับสูง (ร้อยละ 45.75 และ 44.75) มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 9.50) ที่มีความรู้ในระดับต่ำ ข้อมูลนี้อาจเป็นผลของการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคเอดส์ ให้เข้าถึงประชากรทุกกลุ่ม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาระดับความรู้ทั้งปานกลางและสูง ก็ยังต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ซึ่งอาจเป็นผลจากเกณฑ์การให้คะแนนครั้งนี้ตั้งไว้ค่อนข้างสูง นั่นคือ จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน ผู้ที่มีคะแนนระดับสูงจะต้องได้คะแนนอยู่ระหว่าง 13-15 คะแนน และผู้ที่มีคะแนนระดับปานกลางจะต้องได้คะแนนอยู่ระหว่าง 10-12 คะแนน ส่วนผู้ที่มีคะแนนระดับต่ำจะต้องได้คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 9 คะแนนลงมา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชวนชม สกนธวัฒน์ และคณะ (2531) ที่ศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในหญิงโสเภณี ที่จังหวัดขอนแก่น พบว่า โสเภณีมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และผลการวิจัยของ สุรเทพ นพพรพันธุ์ และคณะ (2533) พบว่า ความรู้เบื้องต้นของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ยะลาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 57.4) อย่างไรก็ดี การศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็นการศึกษาที่เก็บข้อมูลต่างกลุ่มตัวอย่าง, ต่างเวลาและต่างสถานที่ แต่หากจะมองอีกมุมหนึ่งในด้านความรู้โรคเอดส์ ส่วนหนึ่งของประชากรยังมีความรู้ไม่ถูกต้องทั้งหมด หรือความรู้ไม่ถูกต้อง 100% เลยทีเดียว

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความรู้เรื่องโรคเอดส์ จากการศึกษาค้นพบว่า เนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ 90.00 นั้นได้แก่ ตอบถูกว่าโรคเอดส์คืออะไร, อาการของโรคเอดส์เป็นอย่างไร และวิธีการติดต่อของเชื้อโรคเอดส์มีอะไรบ้าง

ตลอดจนทราบว่า การใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีป้องกันโรคเอดส์เมื่อจะมีเพศสัมพันธ์ แต่จากการศึกษาของ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2532) เรื่อง ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของเยาวชนไทย กลับพบว่า ร้อยละ 47.4 ที่เยาวชนไทยบอกอาการของโรคเอดส์ได้ถูกต้อง ตอบถูกถึงการติดต่อของไวรัสที่ทำให้เกิดโรคเอดส์ ร้อยละ 58.6 และมีเพียงร้อยละ 64.5 ที่ตอบถูกว่าการใช้ถุงยางอนามัยป้องกันโรคเอดส์ได้เมื่อมีเพศสัมพันธ์ การที่ผลการศึกษาค้างนี้มีความแตกต่างกับการศึกษาของ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2532) ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาค้างนี้เก็บข้อมูลเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาในกลุ่มประชากรตัวอย่างที่จำกัดว่าการศึกษาของ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ ซึ่งศึกษาเยาวชนทั้งในเขตเมือง และเขตชนบททุก 4 ภาค ยกเว้น กรุงเทพมหานคร ประกอบกับช่วงการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันในช่วงระยะ 2 ปีที่ผ่านมา มีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างกว้างขวาง จึงทำให้ระดับความรู้โรคเอดส์ของการศึกษาค้างนี้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่า อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างศึกษาค้างนี้เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในระบบการศึกษาทั้งหมด คือ เรียนในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่การศึกษาของ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ มีเพียงร้อยละ 25.6 ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระบบการศึกษา และอาจเนื่องมาจากการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ไม่เพียงพอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาส และสภาพความเป็นอยู่ไม่เอื้ออำนวย หรือความสนใจของบุคคลเองก็ตาม หรือไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควรสิ่งเหล่านี้จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ข้อค้นพบครั้งนี้แตกต่างกับการวิจัยชิ้นอื่นดังกล่าวมาแล้ว

3. เจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งที่มีเจตคติในระดับปานกลาง (ร้อยละ 59.75) และมีเจตติระดับดีร้อยละ 37.25 มีเพียงส่วนน้อยที่มีเจตติไม่ดี (ร้อยละ 3.00) จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า ส่วนหนึ่งของประชากรเริ่มมีเจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์ไปในทิศทางที่พึงปรารถนา ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการมีความรู้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถี่จนส่งผลให้ความรู้สึก ความเชื่อต่าง ๆ ต่อโรคเอดส์ในทางที่ผิด ๆ ลดน้อยลง ซึ่งสนับสนุนจากการศึกษาของ เทพนม เมืองแมน (2531) ซึ่งศึกษาถึง กลุ่มที่มีภาระเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ทั้งสามกลุ่ม (ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีด ชายบริการรักร่วมเพศ และหญิงโสเภณี) จะมีความรู้ในด้านการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์เป็นอย่างดี และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคเอดส์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของเจตคติต่อเรื่องโรคเอดส์ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยว่า โรคเอดส์เป็นโรคที่น่ากลัวที่สุดในปัจจุบัน (ร้อยละ 92.75) แสดงให้เห็นว่า ส่วนหนึ่งของประชากรยังมีความหวาดกลัวกับโรคนี้ ซึ่งอาจเป็นผลจากเมื่อครั้งที่มีการสร้างภาพพจน์ให้เกิดความตระหนักต่อโรคเอดส์ เพื่อหวังว่า ผู้คนจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การติดเชื้อโรคเอดส์ แต่กลับพบว่า เป็นโรค "กลัวโรคเอดส์" หรืออาจจากการมีความรู้ที่ผิด ๆ ซึ่งมีผลให้บุคคลมีความวิตกกังวล มีความกลัวเกินเหตุได้เช่นกัน

สิ่งหนึ่งที่อาจบ่งบอกว่า น่าจะมีการติดต่อกับเชื้อโรคเอดส์ได้เป็นอย่างดีในกลุ่มนักเรียน หากมีผู้ติดเชื้อหรือป่วยด้วยโรคเอดส์รวมอยู่ด้วย ซึ่งมีผู้เห็นด้วยมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 62.00) กับข้อความว่า "การมีประสบการณ์ทางเพศไม่ใช่สิ่งเลวร้าย" และก่อนแต่งงานชายหญิงควรทดลองอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 38.00) จำนวนค่อนข้างมากที่เห็นด้วยว่า การแจกถุงยางเป็นมาตรการการป้องกันโรคเอดส์ที่ควรสนับสนุน (ร้อยละ 73.50) ข้อมูลเหล่านี้อาจชี้ให้เห็นว่า เจตคติด้านเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเป็นไปในทิศทางที่ไม่พึงปรารถนา อันจะเป็นหนทางหนึ่งนำไปสู่การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นหากนักเรียนทราบวิธีการเลือกและใช้อย่างเหมาะสมอย่างถูกต้องแล้ว ก็จะสามารถชะลอหรือลดอัตราการแพร่ระบาดของเชื้อโรคเอดส์ได้เช่นกัน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ "ก่อนแต่งงานชายหญิงควรทดลองอยู่ด้วยกัน" ของการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีผู้ไม่เห็นด้วยร้อยละ 35.75 ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ พิษิต พิทักษ์เทพสมบัติ และคณะ (2532) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี พบว่า เยาวชนร้อยละ 90.7 ไม่เห็นด้วยกับการที่หนุ่มสาวที่ยังโสดจะมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมด้านเพศสัมพันธ์มีการยอมรับและกล้าเปิดเผยมากขึ้น ข้อมูลที่ได้จึงแตกต่างกัน รวมทั้งเหตุผลที่ว่า การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลในกรุงเทพมหานคร แหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีมาก กลุ่มตัวอย่างกล้าแสดงออกมากกว่ากลุ่มตัวอย่างศึกษาของ พิษิต พิทักษ์เทพสมบัติ ซึ่งศึกษาในเขตเมืองและชนบททุก 4 ภาค ยกเว้นกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาในระดับที่เห็นด้วยว่า ก่อนแต่งงานชายหญิงควรทดลองอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ใกล้เคียงกับการศึกษาของ สุมนา ชมพูทวีป และคณะ (2531) ซึ่งศึกษาเรื่องสุขวิทยาทางการเจริญพันธุ์ของนักเรียน และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนทั้งหมดร้อยละ 39.3 เห็นด้วยว่า ผู้ชายควรจะมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน แต่สำหรับประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานในผู้หญิงนั้น นักเรียน

เห็นด้วยเพียงร้อยละ 15.7 เท่านั้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จึงทำให้คิดได้ว่า ร้อยละ 38.00 ที่เห็นด้วยกับข้อความนี้น่าจะเป็นเจตคติของเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุมนา ชมพูทวีป และคณะดังกล่าวมาแล้ว

4. พฤติกรรมเสี่ยง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่เคยมีพฤติกรรมเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ พฤติกรรมด้านสถานเริงรมย์ การเสพยาหรือยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันและต่างเพศก็ตาม แต่ในรายละเอียดของพฤติกรรมแต่ละด้านมีสิ่งที่น่าสนใจอยู่หลายประเด็น ดังเช่น

พฤติกรรมด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์ มีร้อยละ 40.00 ที่ตอบว่าไม่เคยเที่ยวสถานเริงรมย์ ในจำนวนนี้แม้จะมีเพียงร้อยละ 19.20 และ 9.80 ที่ตอบว่าเคยเที่ยวผับ และสถานอาบอบนวด ตามลำดับ แต่สถานที่ดังกล่าวมีโอกาสนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การติดเชื้อโรคเอดส์ได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนครั้งของการเที่ยวโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีถึงร้อยละ 26.80 ที่เที่ยวมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการร่วมเพศ และจากข้อมูลด้านเพศสัมพันธ์ในการมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ พบว่า บุคคลที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ด้วยส่วนใหญ่ได้แก่ คู่รักและบุคคลอาชีพพิเศษ (ร้อยละ 50.40 และ 48.80 ตามลำดับ) แม้จะใช้การป้องกันถึงร้อยละ 82.60 แต่ใช้ทุกครั้งเพียงร้อยละ 48.20 แสดงว่า ประชากรส่วนหนึ่งยังไม่ตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเขาเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการการใช้ถุงยางอนามัยที่รัฐสนับสนุนให้เป็นวิธีหนึ่งในการชะลอการติดเชื้อโรคเอดส์ ผู้วิจัยคิดว่า วัยรุ่นน่าจะมีจำนวนผู้ติดเชื้อโรคเอดส์เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคต เหตุผลเหล่านี้สนับสนุนจากการศึกษาของ วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2531) พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15-16 ปี รองลงมาคือ ในช่วงอายุ 13-14 ปี ร้อยละ 22.00 ขณะที่นักเรียนหญิงมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเกิดขึ้นในทุกช่วงอายุ 17-19 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของ เกื้อวงศ์บุญสิน (2531) ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยเฉลี่ยเมื่ออายุ 16.8 ปี และในเยาวชนชายประมาณร้อยละ 52.1 ตอบว่า เคยมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ ร้อยละ 30.1 เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

ในกลุ่มเยาวชนที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศมีร้อยละ 29.3 ไม่เคยใช้การคุมกำเนิดเลย และจากการศึกษาของ พิษิต พิทักษ์เทพสมบัติ และคณะ (2531) พบว่า กว่าครึ่งหนึ่งของ เยาวชนชายเคยไปเที่ยวหรือมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอาชีพบริการพิเศษ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในส่วนของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ กับเพศที่ต่างกันของกลุ่ม ประชากรตัวอย่าง พบว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะเสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อโรค เอดส์ มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะด้านของเพศ กล่าวคือ เพศชาย และ บัณฑิตอื่น ๆ เช่น การชอบเครื่องสำอางและการคบเพื่อน นอกจากนี้ปัจจัยทางด้าน สังคม วัฒนธรรม และสังคมแวดล้อมจะมีผลต่อการพฤติกรรมและ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอาจทำได้ใน 2 ทาง คือ

1.1 รัฐบาล, คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคม, ทบวงมหาวิทยาลัย, กระทรวง สาธารณสุข ตลอดจนองค์กรด้านเอกชนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ควรมีนโยบายที่เด่นชัด และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น มาตรการด้านปัญหาเสพติด, ปัญหาโสเภณี แผนงาน การป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ฯลฯ นอกจากนี้ต้องให้การสนับสนุน-ส่งเสริมและกระทำอย่างจริงจัง มีการวิจัยประเมินและติดตามผลเป็นระยะ ๆ

1.2 การปฏิบัติตนของวัยรุ่น, พ่อแม่, ผู้ปกครอง, ครูอาจารย์ และองค์กร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินวิถีชีวิตให้เป็นไปอย่างเหมาะสมในสภาพสังคมที่ เปลี่ยนแปลงนี้ เมื่อมีปัญหาคับข้องใจเขาควรจะไปปรึกษาใคร ขณะเดียวกัน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนครูบาอาจารย์ควรเข้าใจการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยนี้ และสอดคล้องให้ ความสนใจแก่เด็กวัยรุ่นมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงออกด้านพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การเที่ยว เตรี่ พฤติกรรมการเสพติด พฤติกรรมทางเพศ ถ้ามีพฤติกรรมไม่ถูกต้องควรแนะนำและ ทาวิธีแก้ไข

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อปัญหาโรคเอดส์ ทั้งด้านการสาธารณสุข และสถานศึกษา อันได้แก่ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันวางแผนการป้องกันควบคุมโรคเอดส์ในสถานศึกษาให้มีการสอนสอดแทรกเนื้อหาในส่วนที่ยังบกพร่องหรือมีความรู้ยังไม่ถูกต้องให้มากขึ้น เช่น การสอนเพศศึกษา, จริยธรรม, การป้องกันการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ และพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย, จิตใจ และอารมณ์ของวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาค้นหาทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนักเรียนหรือกลุ่มวัยรุ่นต่าง ๆ ทั้งนี้วิธีการสอนสอดแทรกต้องอาศัยสื่อที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ด้วย

3. ควรให้มีการรณรงค์ สอดแทรกความรู้ด้านจิตวิทยาเข้าไปสู่ทุกหน่วยงาน ทุกระดับ ทุกกลุ่มอายุ โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุของรถโดยสารประจำทาง หรือเสียงตามสายในสถานราชการ เช่น โรงพยาบาลขณะช่วงรอพบแพทย์ และต้องเป็นไปในรูปแบบที่น่าสนใจและน่าติดตาม

ข้อเสนอแนะในการทบทวนวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่นให้มากขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียน นักศึกษา ทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบการศึกษา เกี่ยวกับความรู้หรือเจตคติหรือพฤติกรรมเสี่ยงที่สัมพันธ์กับโรคเอดส์
3. ควรศึกษา สืบหาความรู้เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ และในท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วย เช่น ในต่างจังหวัดที่ยังไม่มีการศึกษาวิจัย เช่น กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพของความรู้และหรือเจตคติ และหรือพฤติกรรมเสี่ยง ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นกลุ่มที่มีความเสี่ยงได้มากขึ้น
4. ควรศึกษาให้ลึกลงในกลุ่มที่มีความเสี่ยงมากเป็นพิเศษ เช่น กลุ่มยาเสพติด กลุ่มรักร่วมเพศ โดยอาจดูว่ามีปัจจัยหรือองค์ประกอบอะไรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเหล่านี้
5. ควรศึกษาหากวิธีที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ เช่น พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ